

DELFCROIX, Désiré (Deinze 12 september 1823 – Schaarbeek 4 oktober 1887).

Was aanvankelijk werkzaam bij de ontvanger van de belastingen te Gent, vervolgens als onderwijzer te Brussel. Vanaf 1859 werkte Delcroix als ambtenaar op het ministerie van binnenlandse zaken, waar hij opklom tot afdelingschef.

Hij schreef grappige verhalen en zedenromans, maar verwierf vooral bekendheid met zijn toneelstukken, waarvoor hij meermaals werd gelauwerd. Delcroix was tevens stichtend lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde (1886). Zijn drama *De Familietwist* (1861) behandelt het conflict tussen Noord en Zuid in het begin van de 19de eeuw en de verzoening tussen de beide Nederlanden. Twee keer werd zijn werk bekroond met de driejaarlijkse Staatsprijs voor de Toneelletterkunde: eerst zijn populair romantisch-historisch drama *Philippine van Vlaanderen* (1875), later zijn sentimentalistisch drama *Elisa* (1877).

Philippine van Vlaanderen schildert een breed opgezet en meloromantisch fresco van de **Guldensporenslag**, gezien als de vrijheidsstrijd van de Vlamingen tegen de Fransen in het begin van de 14de

eeuw. De intrige is geweven rond de liefde van het titelpersonage en een tempelridder: zij sterft, vergiftigd in Parijs, hij sneuvelt te Groeninghe. De opvoering van het stuk droeg bij tot de opwekking van een Vlaams gevoel. De première was een van de wapenfeiten in het debuutseizoen van het eerste wettige Vlaamse toneelgezelschap te Brussel (1876-1877, toen nog in de Cirkschouwburg).

Het stuk was populair in Vlaanderen én Nederland. Het appelleerde sterk aan de flamingantische opstelling van onder meer **Albrecht Rodenbach**, die het drama bewerkte voor het studententoneel. Toch moeten we de oorspronkelijke *Philippine van Vlaanderen* situeren in de traditie van het 19de-eeuwse, burgerlijk-historische drama: de teneur is anti-Frans, het toneel heeft een uitgesproken ethische grondslag (volksopvoedend én verzedelijkend), de strekking is vaderlands (tussen 'vaderlands' en 'Vlaams' is er vooralsnog geen tegenstelling) en het effect is meloromantisch en bombastisch (enorme decors, massa's volk en dieren op de scène, onwaarschijnlijke intriges).

WERKEN: met G.J. Dodd, *De Familietwist. Drama in vier bedrijven en een voorspel*, 1861; – *Philippine van Vlaanderen. Acht tafereelen uit de geschiedenis van 't vaderland*, 1875.

LITERATUUR: Th. Coopman, 'Rede bij de lijkplechtigheid van den heer Désiré Delcroix', in *Verslagen en Mededelingen van de KVATL* (1887), p. 201-204; – M. Sabbe, L. Monteyne en H. Coopman Thz., *Het Vlaamsch Tooneel, inzonderheid in de XIXe eeuw*, 1927.

ILLUSTRATIE(S), zie: Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (1, eerste van links).

GEERT OPSOMER